

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การถ่ายทอดค่านิยมและทักษะในอาชีพของชุมชนชนบทภาคเหนือ		
ชื่อผู้เขียน	นายถนอม ต๊ะหล้า		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	ประธานกรรมการ	
	อาจารย์ วิสุทธิ วานิช	กรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง	กรรมการ	

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการถ่ายทอดค่านิยมและทักษะในอาชีพ ของชุมชน ในชนบท กลไกและวิธีการในการถ่ายทอด และศึกษาอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ที่มีผลต่อการถ่ายทอด ค่านิยมและทักษะดังกล่าว ผู้วิจัยได้ เลือkBานกิวแลหลวง หมู่ที่ 4 ตำบลยู่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ในการ ศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจชุมชนและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลของหน่วยงานราชการและ เอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลในภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครง สร้างและไม่มีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมกับเก็บข้อมูล สรุปผลการวิจัยนำเสนอ ข้อมูลด้วยการบรรยายเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษา พบว่า ในอดีตผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ค่านิยมและทักษะในอาชีพ คือ สถาบันครอบครัว การถ่ายทอดมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปโดยกลมกลืนให้ลูกหลานมีความ รัก ความซาบซึ้งและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ผู้ถ่ายทอด ได้แก่ พ่อแม่ ผู้รับการถ่ายทอดคือ ลูก วิธีการถ่ายทอดใช้วิธีการบอกกล่าว สอน แนะนำ ทำให้ดูเป็นตัวอย่างและการให้ฝึกทำตาม สื่อที่ ใช้สอนคืออุปกรณ์จริง ที่ใช้ในการทำงานซึ่งถ่ายทอดในครอบครัวและทุกสถานที่ วิธีการถ่ายทอด ในอดีตเป็นการถ่ายทอดรายบุคคลตามความรู้ ความสามารถของผู้รับการถ่ายทอด ในปัจจุบัน การถ่ายทอดให้กับคนจำนวนมากใช้วิธีการฝึกอบรม มีการบรรยาย สาธิตและปฏิบัติจริง

กลไกและเงื่อนไขจากสถานการณ์ภายนอกมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของประชากรในท้องถิ่นอย่างมาก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ การสร้างสาธารณูปโภค การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ การเรียนรู้เพื่อประกอบอาชีพใหม่ ๆ ทำให้เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนต้องการเรียนรู้เรื่องราวใหม่ ๆ การถ่ายทอดค่านิยมและทักษะในอาชีพยังมีสถาบันครอบครัว กลุ่มอาชีพผู้ประกอบการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนก็มีบทบาทต่อคนในชุมชน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดค่านิยมและทักษะในอาชีพของชนบท ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและเทคโนโลยี ค่านิยมในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษาสูงมีมากขึ้น ทางด้านเศรษฐกิจ เดิมชาวบ้านผลิตเพื่อเอาไว้บริโภคแต่ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น ต้องมีการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการแบบใหม่มาช่วยในการดำรงชีพมากขึ้น ระบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกันลดน้อยลงหันมาใช้การว่าจ้างแทนการติดต่อระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบทได้เพิ่มมากขึ้น สังคมเมืองได้พัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรม ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จากชนบทมากขึ้น รวมทั้งแรงงานจากชนบทด้วย ค่านิยมในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้หมดไป ที่ยังมีอยู่บ้างเพราะไม่ต้องการให้ที่นารกร้างว่างเปล่า

Thesis Title	Transmission of Vocational Values and Skills of a Northern Rural Community		
Author	Mr.Tanom Tala		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee			
	Assoc.Prof.Dr.Anurak Panyanuwat		Chairman
	Lect. Visut Vanich		Member
	Assoc.Prof.Dr.Pasina Thanchuang		Member

Abstract

This thesis was aimed at examining the transmission of values and occupational skills that took place in one rural community, its mechanisms and methods as well as the impact of social, economic, and technological changes upon such transmission. The study site was Kiew lae Luang Village, Unit 4, Yu Wha Sub-District, san Pa tong District, Chiang Mai Province. The researcher surveyed the community in detail, reviewed and analyzed data contained in official and related document. In addition, semistructured and nonstructured interviews were conducted in the field including participant and nonparticipant observations. Collected data were subsequently analyzed, interpreted, and critically and descriptively presented.

Findings were as follows:

In the past, the key transmitter had been the family institution and the transmission process of naturally gradual appreciation in as well as positive attitudes toward practiced occupations. Key transmitting figures had been parents and those at the receiving end their immediate offsprings. Practiced mechanisms and methods had been parents and those at the receiving end their immediate offsprings. Practiced

mechanisms and methods had included oral words, direct and indirect teaching, coaching, exemplary behavior and enforced modelling on such exemplary behavior. The involved media had been real artifacts employed in the occupations, enabling the transmission to take place both within the families and any where. Parents had transmitted to their offsprings on an individual basis depending upon the latter's knowledge and ability.

The present picture was, however, different. Transmitting such values and occupational skills was directed at a large number of people, relying on modern training methods, such as lectures, demonstrations and hands-on practices.

External factors and mechanisms were found to have stimulated a great many changes regarding community members' learning. The increased exposure to more national development information and that via mass media sources as well as the availability of public facilities and utilities and knowledge about new occupations were some of such factors and mechanisms. In addition to the family institution, other entrepreneurial groups as well as public and private organizations were found to have played an increased role in the studies transmission process.

Moreover, factors influencing the transmission of values and occupational skills to rural folks were economic, social, and technological ones including the new values which drove them to strive for their offsprings, higher and more education. Subsistence production became more and more market-oriented production, requiring more modern technologies and newer types of knowledge. Traditionally practiced mutual and voluntary help turned more and more into hired help. Urban-rural contacts drastically increased. Urban communities became more industrialized, requiring more resources from the countryside including its labour. Agricultural occupations-based values fastly diminished. Remaining tilling only indicated that owners of the land had not wanted to see it lie empty.